

## Terugkoppeling derde ronde inwonersavonden Eeuwselse Loop

|                      |                                                                    |
|----------------------|--------------------------------------------------------------------|
| <b>Datum en tijd</b> | 20, 21 en 27 januari 2026                                          |
| <b>Locatie</b>       | Hart van Heuze (Pastoor Arnoldstraat 3, 5725 AN Heusden Gem Asten) |

In het kader van de gebiedsgerichte aanpak Vitale Peel vonden op 20, 21 en 27 januari de derde ronde bijeenkomsten plaats over de toekomst van het deelgebied Eeuwselse Loop. Deze avonden zijn onderdeel van een reeks bijeenkomsten met als doel: samenwerken aan een toekomstbestendig inrichtingsplan. Het plan moet invulling geven aan maatschappelijke doelen op gebied van landbouw, natuur en leefbaarheid. In deze terugkoppeling geven we een korte samenvatting van deze ronde bijeenkomsten.

Samenwerking stond centraal: *Hoe kunnen we gezamenlijk invulling geven aan de wettelijke taken die voor ons liggen?*

Tijdens de eerste ronde bijeenkomsten (oktober 2025) zijn ideeën, zorgen en vragen op tafel gelegd. Daarnaast zijn er drie denkrichtingen gepresenteerd om het gesprek op gang te brengen. De ideeën en potentiële maatregelen uit die bijeenkomsten, zijn gebruikt om in de tweede ronde (december 2025) verder te puzzelen.

Tijdens de derde ronde bijeenkomsten hebben we uitgebreid stilgestaan bij recente ontwikkelingen, vooral informatieverzoeken die zijn binnengekomen bij enkele ondernemers in het gebied. Daarna hebben collega's van het waterschap gepresenteerd hoe het watersysteem functioneert, we hebben uitgelegd waar we ons in het planproces bevinden en welke stappen we de komende maanden samen willen zetten.

Als er vragen of opmerkingen zijn, horen we dat graag. Je kunt hiervoor contact opnemen met Maikel Pollaert via [mpollaert@brabant.nl](mailto:mpollaert@brabant.nl).

## Opening en toelichting

De bijeenkomsten werden geopend met een toelichting op de recente ontwikkelingen. Enkele ondernemers hebben de afgelopen weken een informatieverzoek van de omgevingsdienst ontvangen. De omgevingsdienst heeft de wettelijke taak om namens de provincie toezicht te houden op de naleving van bouw-, milieu- en ruimtelijke regels. Tijdens de bijeenkomsten bleek dat dit voor veel onrust heeft gezorgd en het gevoel heeft gewekt dat ondernemers mogelijk onrechtmatig zouden handelen. Hierover is met de provincie gesproken. De GGA heeft aangegeven dat deze informatieverzoeken het gebiedsproces verstoren en aan de provincie gevraagd hoe dit zich verhoudt tot het gezamenlijke traject.

De provincie heeft toegelicht dat de informatieverzoeken niet konden worden tegengehouden en dat ondernemers de gevraagde informatie daarom wél moeten aanleveren. Tegelijkertijd geeft de provincie aan dat zij op dit moment geen handhavingsacties verbindt aan de ingediende informatie. Daarmee wil de provincie ruimte creëren om binnen de GGA samen verder te werken aan het gebiedsplan. De provincie blijft daarbij actief betrokken als trekker van het proces. Zodra er beleidsmatig meer duidelijkheid is, wordt opnieuw bekeken wat dit betekent voor de opvolging van de informatieverzoeken.

Parallel hieraan werkt de provincie aan verdere beleidsuitwerking, onder meer gericht op het terugdringen van emissies. Binnen het gebiedsplan zien we toekomst voor een meerjarige overgangsperiode richting emissiearme of emissievrije teelt.

Tot slot heeft de GGA gevraagd of aanwezige ondernemers, ondanks wat er nu speelt, bereid zijn de komende maanden te blijven investeren in het verder opstellen van een gezamenlijk gebiedsplan. Meerdere ondernemers gaven aan vertrouwen te hebben in de aanwezigen vanuit de GGA. Zij zien dat er gezamenlijk stappen in de juiste richting worden gezet. Zolang dat vertrouwen aanwezig is, zijn ondernemers bereid mee te blijven denken.

Tegelijkertijd is er richting enkele gedeputeerden weinig vertrouwen. Ook missen ondernemers en omwonenden tijdens de bijeenkomsten de aanwezigheid van beleidsmakers en bestuurders (ook bestuurders van het waterschap). Zij zouden het op prijs stellen als deze vaker aansluiten, zodat zij zicht krijgen op wat er in het gebied gebeurt en welke zorgen en ervaringen rondom de Groote Peel leven. Dat gevoel van wederzijds begrip ontbreekt nu nog.

Naar aanleiding van de brief die gemeente Asten en Deurne naar Gedeputeerde Staten hebben gestuurd, vindt binnenkort een overleg plaats tussen gedeputeerden en wethouders van gemeente Asten en Deurne. In de brief hebben de gemeenten hun zorgen geuit over beleidsontwikkelingen van de provincie in relatie tot de GGA-processen. De provincie heeft mondeling toegezegd dat zij de beleidsontwikkeling rondom Natura 2000-gebieden samen met het GGA-proces wil laten opgaan en dat het gebied via een gebiedsplan input kan geven voor de beleidsontwikkelingen.

## Presentatie waterschap - Watersysteem

Waterschap Aa en Maas heeft tijdens de bijeenkomsten op 21 en 27 januari in een presentatie toegelicht hoe het watersysteem rondom de Groote Peel werkt. De ondernemers van de eerste avond op 20 januari hebben deze presentatie niet gezien, omdat de groep kleiner was en er al vaker met hen is gesproken over het watersysteem op hun perceel. Om een verdiepingsslag te maken, gaat het waterschap gesprekken plannen om verder te praten over het watersysteem op perceelsniveau.

Met kaarten en grafieken heeft het waterschap uitgelegd hoe we maatregelen kunnen nemen om het watersysteem beter tot zijn recht te laten komen. Het doel is om de droogtepiek (met soms wel 1,5 tot 2 meter lagere grondwaterstanden) in de zomer te verkleinen. Zo wordt meer water vastgehouden in het natuurgebied en agrariërs kunnen hun waterhaspel in de zomer (vaker) binnen laten staan. De gepresenteerde maatregelen kunt u zien als bouwstenen die in verschillende combinaties een hoger en stabiel waterpeil kunnen geven. Hierbij kunt u denken aan:

- Traditionele drainage ombouwen naar peilgestuurde drainage (zonder wateraanvoer, dus zonder inlaat)
- Inrichten van NNB om maximaal water te conserveren
- Gebruik van water uit de Peel (of de Aa/Eeuwselse Loop)
- Om het grondwater aan te vullen
- Om te beregenen (direct uit de sloot)
- Om te bewaren in reservoirs/gietbassins voor beregening in de zomer
- Gebruik van beregeningsputten om water te infiltreren en beregeningsruimte op te bouwen
- Peilopzet in het landbouwgebied
- Aanvoer van kanaalwater
- Meer water vasthouden in het gebied (brede watergangen)
- Wateraanvoer kanaal

Aanwezige ondernemers gaven, net als in eerdere sessies, aan dat zij een wateraanvoer vanuit het kanaal niet wenselijk vinden. De belangrijkste zorgen gaan over de waterkwaliteit, voldoende aanvoerwater in droge zomers en vernatting op ongewenste momenten.

In de presentatie is uitgelegd dat de hoeveelheid kanaalwater afhankelijk is van de waterstand van de Maas. Hoewel de aanvoer dus kan variëren, zijn er tot nu toe geen situaties geweest waarin er onvoldoende wateraanvoer was. Wel zijn er perioden geweest waarin er vanwege droogte- of natuurregels níet mocht worden beregend. Dit lag dus niet aan de wateraanvoer vanuit de Maas in het kanaal.

Verder is toegelicht dat waterhuishouding rond Natura 2000-gebieden prioriteit krijgt boven andere belangen, zoals bijvoorbeeld de scheepvaart. Bij lage waterstanden kan de scheepvaart dan ook eerder beperkt worden dan de wateraanvoer richting kwetsbare natuurgebieden. Wat betreft waterkwaliteit blijft monitoring noodzakelijk. Wanneer nieuwe of risicovolle stoffen worden geconstateerd, moet er direct worden ingegrepen. Het waterschapsbestuur maakt uiteindelijk de afweging tussen waterkwaliteit en -kwantiteit, en in die afweging worden de gevolgen voor agrariërs meegenomen.

Met het project Kokmeeuwenweg wordt onderzocht of wateraanvoer technisch haalbaar is en hoe het staat met de waterkwaliteit, waaronder de aanwezigheid van PFAS. Zolang deze onderzoeken lopen, is het belangrijk dat we verder bouwen aan de bouwstenen voor het gebiedsplan. Vanuit die bouwstenen kunnen diverse scenario's worden ontwikkeld: zowel met als zonder wateraanvoer. Deze scenario's maken het mogelijk om opties af te wegen en toe te werken naar één of twee kansrijke varianten voor het gebied.

*Voor meer informatie over het project Wateraanvoer Kokmeeuwenweg, [zie de projectpagina op de website van waterschap Aa en Maas](#).*

Het verschilt per locatie/peilvak welke combinatie van bouwstenen het meest gunstig is. Dit hangt namelijk af van factoren zoals hoogteligging, teelttype en ondergrond. Vrijwillige ruilverkaveling zou kunnen helpen om gewassen op de meest geschikte plekken te telen. Daarnaast is het belangrijk om ook de herwaardering van grond mee te nemen in het gebiedsplan, zodat duidelijk wordt welke gevolgen en kansen er zijn voor de verschillende percelen en peilvakken.

## **Gebiedsplan**

Tijdens de bijeenkomsten is besproken dat het belangrijk is om in het gebiedsplan duidelijk te laten zien wat er nu al gebeurt en welke technieken en maatregelen al worden toegepast. Dat vormt namelijk een stevige basis voor de verdere planvorming. Het gebiedsplan kan bijvoorbeeld laten zien hoe het gebied al actief bijdraagt aan vermindering van gewasbeschermingsmiddelen.

De volgende onderwerpen voor het gebiedsplan zijn plenair aan bod gekomen:

### *Gewasbeschermingsmiddelen*

Er is maatschappelijke druk om het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen te verminderen. Aanwezigen benadrukten dan ondernemers in het gebied hier al veel aan doen. Dankzij nieuwe technieken is de drift en het gebruik de afgelopen jaren sterk teruggebracht. Zo kan een wing sprayer de drift met 99,8% reduceren, waardoor verwaaiing richting de Groote Peel zeer onwaarschijnlijk is. Ook verplaatsing via water naar de natuur toe lijkt niet aannemelijk, omdat het water van de Peel af stroomt. Kijken naar praktische maatregelen, waarmee

ondernemers direct resultaat boeken op perceelsniveau lijkt iedereen die aanwezig is een goed idee.

### *Berekening*

Er waren vragen over de relatie tussen berekening en de overgangszone. Het nieuwe beregeningsbeleid in Brabant hanteert gelijke regels voor iedereen, ongeacht de afstand tot natuurgebieden. De provincie en waterschappen streven naar één Brabant-brede systematiek, zodat de regels duidelijker, eenvoudiger en beter uitvoerbaar worden. Door deze uniforme aanpak ontstaat meer helderheid voor alle grondwatergebruikers en is er uiteindelijk minder handhaving nodig, omdat iedereen weet waar hij aan toe is. Daarnaast is het de bedoeling dat in het gebiedsplan scenario's uitgewerkt worden waarin er minder berekening nodig is.

### *Grondwaardering*

Het is belangrijk om goed in beeld te krijgen wat maatregelen zoals peilverhoging, aangepaste waterhuishouding en veranderingen in teeltmogelijkheden betekenen voor de waardeontwikkeling van grond en de inkomsten die daaruit voortkomen. Veranderingen in gebruiksmogelijkheden kunnen de waarde van percelen beïnvloeden, zowel positief als negatief. Dit heeft gevolgen voor het gebied als geheel en bepaalt mede welke financiële opgave er ligt.

Door dit goed in kaart te brengen, ontstaat een duidelijker beeld van de totale impact in het gebied. Dat helpt om samen met de overheid te bepalen hoeveel middelen nodig zijn voor compensatie, zoals de gereserveerde 150 miljoen euro vanuit het Rijk voor het Brabantse deel (en een vergelijkbaar bedrag voor Limburg). Zo wordt inzichtelijk waarvoor dit geld nodig is en hoe het effectief kan worden ingezet.

### *Andere thema's*

Water vormt een belangrijke basis voor het toekomstig gebruik van het gebied. Het is echter niet het enige uitgangspunt voor het inrichtingsplan. Wanneer water én bodem op orde zijn, ontstaat er ruimte om toekomstgericht invulling te geven aan andere thema's die net zo belangrijk zijn. Daarbij gaat het onder meer om:

- een robuust toekomstperspectief voor (grondgebonden) ondernemers
- het verbeteren van leefbaarheid en gezondheid
- het vergroten van recreatie en belevingswaarde
- het versterken van de natuurgebieden
- een duurzame energievoorziening

Voor water en waterkwaliteit lopen al technische onderzoeken. Het is belangrijk om ook op de andere thema's de verdieping op te zoeken. Ze spelen vanuit de provincie een belangrijke rol, maar vooral ook voor de mensen en bedrijven in het gebied. Dit is het moment om hierover weloverwogen ideeën uit te werken en mee te nemen in het gebiedsplan, zodat we uiteindelijk tot een richting komen waar we gezamenlijk achter kunnen staan.

## Gebiedsproces

Er is tijdens de bijeenkomst toegelicht waar we ons momenteel in het gebiedsproces bevinden en hoe het vervolg eruitziet. Op dit moment zijn de bijeenkomsten nog informeel. In deze fase werken we samen met ondernemers aan het opstellen van een plan.

Op een later moment zal het traject overgaan in een formeel proces, met bijbehorende stappen zoals participatie, inzage en de mogelijkheid om zienswijzen en bezwaren in te dienen. Voor nu ligt de nadruk op het gezamenlijk verkennen van kansen en bouwstenen, zodat er uiteindelijk een gedragen plan ligt dat in de formele fase verder kan worden uitgewerkt.

## Vervolgstappen

De volgende vervolgstappen willen we de komende periode samen maken:

- Ronde 4 bijeenkomsten: Er volgt een 4<sup>e</sup> ronde met avonden waarbij we verder werken aan het gebiedsplan. Deze avonden waren eigenlijk gepland in maart, maar worden verschoven naar april (waarschijnlijk in week 16 en 17). Dit komt omdat er meer tijd is om de inhoudelijke, verdiepende voorbereiding te doen. Jullie ontvangen zo snel mogelijk de uitnodiging per mail.
- Werksessies: Werksessies zijn bedoeld om inhoudelijke onderwerpen (gewasbeschermingsmiddelen, berekening, grondwaardering en doelsturing nutriënten) samen verder uit te werken, op basis van praktijkkennis en ervaringen van ondernemers. In deze sessies gaan we de diepte in en werken we toe naar concrete voorstellen of oplossingen die mogelijk kunnen worden opgenomen in het gebiedsplan dat later bij de provincie wordt ingediend. De precieze data zijn nog niet bekend, deze worden zo snel mogelijk met jullie.
- Themabijeenkomsten: De themabijeenkomsten zijn bedoeld om in kleinere kringen informatie te delen, te inspireren en van gedachte te wisselen over thema's zoals alternatieve teelten, ondernemen op nattere gronden, agrarisch natuurbeheer, wonen en/of recreatie en ondernemen. Uitnodigingen hiervoor worden steeds via mail verzonden.
- Tweede sessie Staatsbosbeheer: Een aantal ondernemers konden niet aanwezig tijdens de bijeenkomst van Staatsbosbeheer op 23 januari 2026. Er wordt een tweede bijeenkomst gepland waarin Staatsbosbeheer vertelt over hun waterbeheer in de Groote Peel en het LIFE+ project.
- Het waterschap gaat gesprekken organiseren over het watersysteem op perceelniveau.

We zijn ons ervan bewust dat er veel bijeenkomsten zijn de komende periode. Daarom delen we zo snel mogelijk een totaaloverzicht via de mail.